

elfaristol

Revista informativa de la Federació Valenciana de Dolçainers/res i Tabaleters/res

006 setembre 2022

Especial Aplecs, Colonies i Festivals

“Revivint la Música”

FOLKSONA

L'EXPERIÈNCIA DE LA MÚSICA FOLK

XIRIMITA RÀDIO

Punt de trobada de la música al voltant dels
nostres instruments més tradicionals.

Emissora de divulgació sense ànim de lucre, tot autor, compositor,
arranjador o executant que no vulga que la seua música es publique
en aquesta emissora pot enviar un correu electrònic a
comunicacio@xirimita.com
i li donarem de baixa en les nostres emissions.

A tots els que aporten la seua música a aquestes emissions, moltes gràcies.

Ens pots enviar missatges tant de text com de veu al:

WhatsApp +34601308850

o al correu comunicacio@xirimita.com

elfaristol

Per tal que aquest projecte tinga una continuïtat necessitem
la col·laboració de totes les nostres col·les.
Ens podeu enviar qualsevol informació que cregueu interessant
per a publicar, així com qualsevol dubte i/o suggeriment al correu

elfaristol@xirimita.com

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

**INSTITUT
VALENCIÀ
DE CULTURA**

elfaristol

Revista de la Federació Valenciana
de Dolçainers/res i Tabaleters/res

elfaristol 006 Setembre 2022

Edita: FVDiT

Equip de redacció:

Paco de Domingo
Susi Gabarda
Eduard Caballer
Ramón Ventura
Eva Ortiz
Joan Josep Trilles

Col·laboradors:

Joan Josep Trilles
Eva Ortiz
Josep Maria Bataller
Andrés Felici Castell
Colla El Senill
Colla La Morralla
La Xafigà de Muro
Escola de dolçainers de Tales
Colla el Pinyol
Vicent Ferrer
Tradifusió
Hospital de Manises

Disseny i Maquetació:

Susi Gabarda FVDiT

Impressió:

Colores Gráficos Castellón

Dipòsit Legal: CS 598-2020

La FVDiT no es fa responsable
de les opinions vertides pels
seus col·laboradors.

FEDERACIÓ VALENCIANA
DE DOLÇAINERS/RES
I TABALETERS/RES
C/ de les Illes Canàries 157
46023 València
APARTAT DE CORREUS 23007

www.xirimita.com

sumari

Projectes federatius

04 Propostes federatives 2023

05 Estem en contacte

Articles d'investigació

06 Entrevista a Agustí Agulló

12 Els Basset

14 Tenca, dolçainer d'Algemesí

Les nostres Colles

18 Colla El Senill de Torreblanca

19 Colla La Morralla de L'Olleria

22 La Xafigà de Muro

Aplecs

24 Aplec de Tales

28 Aplec de Callosa

Actualitat

30 Folksona

34 Tradifusió

Ens cuidem

36 Unitat de Música Hospital de Manises

Agenda

38 Camins de Dolçaina

Propostes federatives 2023

El present any 2022 sembla que les activitats de les nostres agrupacions, afortunadament, van recuperant el ritme d'abans de la pandèmia. Hem anat amb molta cura a l'hora d'assajar, de fer concerts, d'eixir al carrer... Com de costum, amb força i molta dignitat.

Hem pogut fer els aplecs de Tales (Plana Baixa de Castelló) i a Callosa d'en Sarrià (Marina Baixa d'Alacant) i els amics de Na Jordana han pogut fer el "Tirant de Lletra". També s'ha recuperat el sentit dels intercanvis entre federacions des de l'Institut Valencià de Cultura amb la FSMCV (Bandes), FECOCOVA (Cors), FFCV (Folklore) i FOPPCV (Pols i pua). A Alacant sembla que ja sona la música a la Diputació. A València hem seguit amb la campanya, València és música i hem participat en la trobada d'Arrel. També amb la Diputació de Castelló hem seguit amb el Dolç Festival. A banda, les entrades de moros i cristians, les festes majors i qualsevol tipus de festa, gràcies als nostres federats, s'ha recuperat la cultura festiva i les millors de les nostres tradicions gairebé al 100%.

L'any 2023 la nostra FVDiT compleix vint-i-cinc anys i comencem ja en aquest mes d'octubre amb un seguit d'activitats. Comencem al Camins de dolçaina el 21, 22 i 23 d'octubre a Atzeneta del Maestrat. Una trobada reivindicativa de la música tradicional i dels nostres instruments més pairals, la dolçaina i el tabal, en un marc incomparable, en un dels pobles del Penyagolosa, cruïlla de camins i rogatives, que ha mantingut vives les tradicions ancestrals dels nostres pobles. El Gegant de pedra serà testimoni durant un cap de setmana de documentals, exposicions, llibres, tallers, lutiers, concerts, despertades, cercaviles... La gent d'Atzeneta del Maestrat ens han donat tot tipus de facilitats habilitant "La Casilla", futur càmping, com a zona d'acampada, així com les Escoles Velles l'Ajuntament i el Casal Jove per fer activitats. A més tenim habilitat un alberg i cases rurals.

Seguint en actes a fer en el 2022, volem donar força a la Tabalà de Santa Llúcia sota la direcció del mestre Paco Blasco a València i connectats amb tots els racons de les comarques valencianes. Que aquesta diada siga un referent de la dolçaina al nostre país.

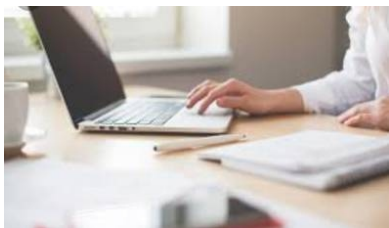
Ara sí, produïrem un nou documental sobre el naixement de la FVDiT amb les colles fundadores i la primera Junta Directiva de Paco Vicedo. Durant l'any 2023 farem trobades, festivals, tallers de formació per tot arreu, L'Aplec de la Vall d'Uixó al març i la Tabalà Joan Blasco a València, L'Aplec de la FVDiT serà al Verger, el 25 de març, amb els companys de "La Colleta", sense oblidar Vallanca al maig. Donarem suport a totes aquelles iniciatives dels nostres federats.

Estem en contacte

Una de les principals finalitats que ens mou en l'actualitat és aconseguir estar el més a prop possible de les nostres colles.

Són moltes les activitats que promoguem i per això volem aprofitar la ocasió, per a informar-vos de totes i cadascuna de les vies de comunicació que teniu disponibles per a contactar amb nosaltres on puguem ajudar-vos i resoldre els dubtes que us puguem sorgir.

administracio@xirimita.com

Ací podeu enviar qualsevol consulta de tipus administratiu (canvi de compte bancari, cens federatiu, subvencions, campanyes, etc). Hi ha una persona a la vostra disposició fent d'enllaç amb els/les encarregats/des de resoldre les consultes o peticions que pugueu tindre.

FVDiT Produccions

fvdit.produccions@xirimita.com

FVDiT Produccions té com a finalitat l'assessorament de tot allò relacionat amb l'edició dels vostres discs. També està a la vostra disposició el Segell Discogràfic de la FVDiT, no dubteu en fer-nos qualsevol consulta.

colla.fvdit@xirimita.com

Correu de la Colla de Dolçaines i Percussió de la FVDiT.

Vos donem informació respecte al seu funcionament. Si tens al cap alguna idea o projecte de col·laboració, estem oberts a les teues propostes. Si vols formar part, també ens pots escriure a este correu. Anima't a participar!!

formacio@xirimita.com

En aquest canal de comunicació atenem consultes i peticions de Cursos i/o Tallers formatius. També és un canal de difusió de tot allò que organitzeu respecte a formació.

XIRIMITA RÀDIO

comunicacio@xirimita.com

Punt de trobada de la música al voltant dels nostres instruments.

També ens podeu enviar missatges, tant de text com de veu, al WhatsApp +34601308850

elfaristol

elfaristol@xirimita.com

Importantíssim el vostre paper i la vostra col·laboració per a la continuïtat d'aquest projecte. Podeu remetre qualsevol informació, dubte i/o suggeriment. I sobretot, tot allò que ens vulgueu contar!

Una plaça per a Agustí Agulló i Marcos, responsable/protagonista/artífex de la recuperació de la Dolçaina i el Tabalet a Elx.

Per Eva Ortiz i Gàlvez - Colla El Cocó d'Alacant

Agustí Agulló i Marcos ens deixà el 22 de febrer de 2021. El 18 de juliol de 2022 l'Ajuntament d'Elx posa el seu nom a una plaça (anteriorment dita plaça del pont) com homenatge i reconeixement a la seua tasca com activista lingüístic i dinamitzador cultural.

Agustí Agulló començaments amb la dolçaina a la Colla d'Elx

Nascut el 1958 a la capital del Baix Vinalopó, Agustí Agulló va ser una de les persones més compromeses i vitals que he conegut. Fundador i promotor des de 1998 del Casal Jaume I d'Elx, prompte va esdevenir en referent de la cultura i la llengua valencianes a les comarques del sud.

Però pocs coneixen el vessant de dolçainer i fundador, el 1994, de la Colla de Dolçainers i Tabaleters d'Elx que més tard canviaria el seu nom pel de Colla El Cascabot¹. Des dels anys 70 no hi havia dolçainers a Elx i amb aquesta iniciativa va aconseguir que la dolçaina i el tabal tornaren a ser protagonistes de la vida social, cultural i musical de la ciutat.

Una de les fites més importants en la trajectòria d'Agustí Agulló va ser l'organització de l'Homenatge al Batalló d'Elx² que va tenir lloc l'any 2001 al Gran Teatre d'Elx.

Les dolçaines i els tabals, com no podia ser d'altra manera, van ser una part activa de l'homenatge i jo vaig tenir l'honor de poder participar-hi. Encara recorde amb emoció com els familiars i molts dels membres del batalló, que encara eren vius, pujaven a l'escenari amb l'ovació de la sala, plena de gom a gom. També recorde a Lluís Llach i el seu Cant de l'Enyor precisament allà, a la ciutat de Misteri.

Un altre moment important en la història d'Agustí va ser el 16 de juliol de 2010, quan la Colla El Cascabot d'Elx li va retre un homenatge i agraïment per recuperar el so de la dolçaina a Elx.

A l'acte d'inauguració de la plaça es van sumar centenars de persones, l'Alcalde d'Elx, el regidor de Promoció Lingüística, la presidenta d'ACPV, el president d'El Tempir i la família d'Agustí. També van voler participar en l'homenatge la Colla El Cascabot d'Elx, la Colla El Cocó d'Alacant i les Muixerangues de les Valls del Vinalopó i d'Elx.

(1) DNV. Bot: Peciol d'una fulla de palmera.

DCVB El burcany de la palma, o sia la part inferior de la fulla de palmera, per oposició a la coa, que és el conjunt de fulles sostingudes pel dit burcany (Elx).

(2) Batalló de voluntaris il·licitans, fidels a la República, que s'uneixen a la defensa de Madrid. Com anècdota: a Madrid van ser confosos amb russos per parlar en valencià.

Les Muixerangues de les Valls del Vinalopó i d'Elx despleguen una senyera a l'acte d'inauguració de la plaça Agustí Agulló

Parle amb Lluís Alexandre Agulló i Garcia, fill d'Agustí:

Per què de la idea del teu pare de recuperar la dolçaina i el tabal a Elx:

Me'n recorde que des de ben xicotet, quan hi havia festes del poble (a mi m'agrada dir-li poble encara que siga ciutat) em portava a vore a Cantó³ i venia un dolçainer d'un altre poble i algun tabaleta... I amb el pas del temps, quan vaig créixer, és veritat que això no es veia. Igual que de xicotet, me'n recorde de vore a Elx gegants i cabuts i és una tradició que també ha desaparegut i és una llàstima perquè són tradicions del territori, del País Valencià.

A ell sempre li ha agradat molt la música perquè el seu iaio era músic, era pianista. Aleshores va vore una oportunitat molt bona: impulsar, tornar a clavar la dolçaina i el tabalet a la ciutat d'Elx, com també un homenatge al seu iaio i un homenatge a la ciutat d'Elx, perquè no perda la seua ànima, perquè continue sent Elx.

Com són els seus començaments com a dolçainer?

Tenia nocions de solfeig però la veritat és que com a músic es va estrenar en la dolçaina.

Què recordes de la creació de la colla El Cascabot.

En un principi, a Elx no hi havia cap mena de mestre. No hi havia ningú que sabera, que fora mestre de dolçaina ni de tabalet, no hi havia teixit, no hi havia res. Ell va buscar pels pobles d'ací, d'Alacant i a Petrer va trobar el mestre que era Eliseu⁴ i va ser ell. Venia totes les setmanes. Van llogar un local al barri del Pla que crec que ara és el mateix.

Va costar arrancar però després, al cap d'uns mesos, va tirar endavant. Es va apuntar moltíssima gent, jo també me'n vaig apuntar a tocar la dolçaina (ma mare també) i molts altres xiquets i això implica que arrossegaren també a les famílies i es va fer un comboi de gent que volia recuperar la tradició musical d'Elx.

(3) Segons la tradició, en la matinada del 28 de desembre de 1370, el guardacostes Francesc Cantó, va trobar al mar un bagul amb la imatge de la Verge de l'Assumpció i el "consueta" (llibre amb els versos, la música i les indicacions escèniques per a la representació del Misteri d'Elx). Cada 28 de desembre, es representa com Cantó va eixir a cavall per a anunciar la troballa al poble.

(4) Es refereix a Eliseu Garcia i Ripoll, fundador, dolçainer i director de la Colla El Terròs.

En la inauguració de la plaça em vas comentar que la teua germana Elisabet i tu vau començar amb la dolçaina i el tabal. Ta mare també, aleshores?

Sí, la meua mare⁵

Agustí Agulló darrere a l'esquerra de la Dama d'Elx. Àlex Agulló, el segon de l'esquerra dels xiquets, amb pantaló roig i jersei verd.

Ta mare què tocava? Dolçaina, tabalet...

Sí, dolçaina. Tots dolçaina. Algú tocava el tabalet però no de la família.

El nom de la colla al principi era la Colla d'Elx i després va canviar pel Cascabot. Ton pare estava encara en la colla? Quan es va deixar la xaramita?

En el moment que va començar en el Casal⁶, al ser el tècnic... Ell era molt dedicat al tema del Casal, li consumia tot el temps en horari laboral i no laboral. Perquè era una cosa que ell disfrutava, era un militant. El tema musical s'ho va deixar un poquet de banda però sí que tenia relació amb la gent que toca encara en el Cascabot.

Sí, ell va fer la seua faena de buscar gent, de buscar continguts, de buscar mestre i quan ja va enlairar...

Sí, ell va impulsar-hi... Però havia de fer-se càrrec del Casal

Aleshores del canvi de nom...

Jo diria que ja no estava involucrat en la colla. Jo diria que no, del que jo recorde perquè jo era xicotet. No sé ben bé el motiu del canvi de nom.

El Cascabot li va fer un homenatge el 2010. Parla'm de com va ser, te'n recordes...

Sí, efectivament. La veritat que jo era xicotiu, ma mare sí que tindrà més nocions. Però me'n recorde que va ser molt emotiu perquè al final és com una família, com es fa tant de comboi, doncs... Va ser molt emocionant, li van fer un homenatge en forma d'una plaça, un reconeixement, en premsa i tot.

(5) Isabel Garcia i Martínez, parella incansable d'Agustí Agulló, sempre va estar al seu costat i va recolzar-lo en totes les iniciatives.

(6) Fa referència al Casal Jaume I d'Elx, que pertany a la xarxa de Casals d'Acció Cultural del País Valencià.

Parla'm també de l'atorgament de la plaça. Que implica aquest reconeixement

Estem molt contents. Hem de donar les gràcies als partits polítics. En primer lloc a Compromís perquè van ser ells qui van impulsar aquesta iniciativa i després sí que és veritat que el Partit Socialista s'hi va sumar...

Contents, contents també perquè el lloc on s'ha fet la plaça és molt emblemàtic a la ciutat d'Elx, de molta tradició, de molta història. És l'antiga plaça del Pont. Ací ell va créixer, des de xicotiu jugava per eixos carrers, per la rambla del riu i, a part, el Casal està ací, està al costat. Aleshores... Si haguera d'haver-hi un lloc a Elx que tinguera el seu nom, és eixe.

Està en el centre del present, del passat i del futur... Perquè el futur continua, el Casal continua, estàs tu, d'hereu...

Sí, exactament, per així dir-ho. Estic jo al càrrec i ací continuem la seua llavor. Endavant, fent coses noves també.

...Impulsant la nova Muixeranga, la Muixeranga d'Elx. Amb la qual cosa la dolçaina i el tabalet també estan presents.

Exactament, que tot lliga. És curiós, no? He de dir també que això era un projecte que el meu pare tenia en ment, allò de la Muixeranga. El que passa és que va quedar totalment paralitzat per la malaltia i també pel tema de la pandèmia. Aleshores es va quedar en la safata d'entrada i jo, quan vaig agafar el "bastó" vaig vore el projecte de la Muixeranga i vaig dir: això és una cosa que en honor a ell s'ha d'impulsar. Que siguen tradicions del territori.

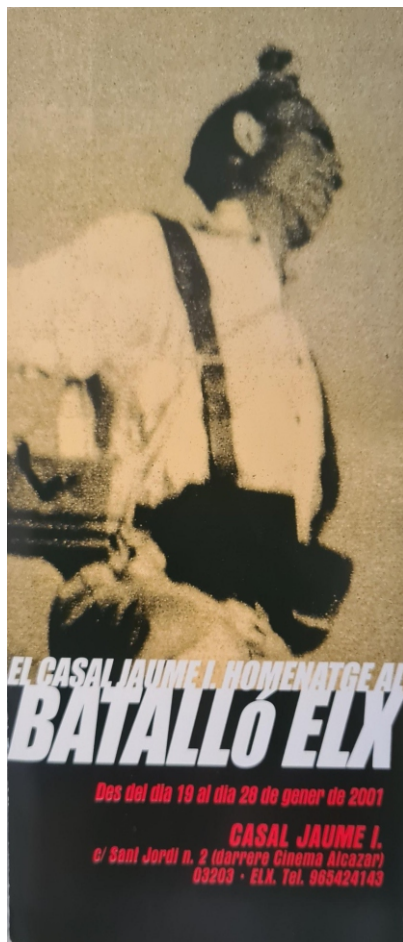
Jo diria que el Casal d'Elx era un punt de trobada i d'acollida per als dolçainers. Recorde que, associat a l'acte d'Homenatge al Batalló d'Elx vam fer un concert de les cançons de la guerra (vam fer unes transcripcions per a dolçaina). Malgrat que ton pare s'haguera deixat la dolçaina com a músic, la continuava impulsant.

Clar, clar, perquè és un centre cultural i dona sortida a qualsevol activitat cultural, lingüística, musical, del territori. El Casal és com una plataforma.

Aquell acte va ser espectacular. Es pot dir que va ser l'Acte⁷, el gran acte del Casal (de molts que s'han fet, que s'han fet centenars).

Descobriments de la plaça de la plaça d'Agustí Agulló. De dreta a esquerra: Àlex Agulló, l'Alcalde d'Elx, Isabel García i Elisabet Agulló

Portada del tríptic de l'Homenatge al Batalló d'Elx

Sí perquè, pel que he llegit per premsa i al web, l'ajuntament no hi havia fet cap homenatge al Batalló d'Elx, a aquestes persones que hi havien lluitat contra el feixisme i a favor de la república...

No. Cap reconeixement. És que això va ser una iniciativa del Casal, de mon pare i de tota la gent que hi havia allí. Un homenatge que, en principi el Partit Socialista serien els que... al bàndol de la democràcia, de la república... I res. Va ser el Casal qui va dir: açò és una vergonya, després de tants anys que no s'haja fet cap tipus d'homenatge. Aleshores ho vam proposar i l'ajuntament es va sumar perquè no li quedava una altra. Però la iniciativa va ser del Casal i ho van muntar pràcticament tot. Mon pare i molta gent del Casal. Es van fer unes plaques commemoratives i es van lliurar allí.

Digues, com a fill, com veus al teu pare, què destacaries d'ell, com a pare, com a persona, com a activista... com a dolçainer.

La meua perspectiva d'ell és que ha sigut un exemple. És el que diria qualsevol fill però és que així ho sent. Ha sigut una persona molt serena, molt tranquil·la, que meditava molt les coses abans de fer un pas i és una qualitat que no molta gent en té. Ell pensava molt bé i mirava les conseqüències que podien tindre molts actes.

I era una persona que arribava a la gent i s'apropaven a ell. Encara que no foren ideològicament com ell, pel tema cultural o lingüístic (perquè al Casal entrava gent de tot tipus), continuaven anant perquè els va caure bé o la per la seua manera de fer pedagogia de la cultura, de...

A part era una persona molt valenta. Jo sempre he tingut al meu pare com un referent. La meua mare també, la tinc com una superheroïna. Però pel tema cultural m'apropava molt a ell. Era valent, li agradava molt anar al fang: si hi havia d'agafar una senyera o involucrar-se en qualsevol manifestació (que estava amenaçada per l'extrema dreta) ell era el primer que hi estava i feia comboi. Una persona molt valenta, l'he vist eixir de situacions molt compromeses, dialogant i bé. És la qualitat que em quede d'ell, la seua valentia.

Jo el recorde amb molta estima... molts anys... era un ésser en molta humanitat... una persona gran. S'ho va treballar moltíssim.

Sí. I va deixar una ombra molt llarga i no només pel tema cultural.

De la xarxa de Casals... Elx! La xarxa s'ha diluït però Elx continua per eixa força i energia de ton pare. I la valentia de dir també: ei, ací al sud les coses es fan!

Sí, si no el Casal haguera tancat fa molts anys. S'ha de vertebrar. Si no vertebrarem...

...I com a dolçainer, tocava bé o què? Quina edat tenia quan va començar a tocar la dolçaina.

Sí... Home, no era dels que més destacava... (riu). Jo crec que tindria trenta molts, trenta-huit o quaranta i pocs. M'estic guiant un poquet per les fotos.

Músiques mediterrànies al parc municipal. Agustí darrere al centre de la foto.

Una altra cosa que havia de dir de la Colla de dolçainers i tabaleters d'Elx és que van fer un acte molt impressionant que va ser una col·laboració amb un grup musical d'Algèria o de Marroc.

Es va ajuntar 45 o 50 persones barrejant la música d'ací amb la d'allà: mediterrània.

Anaven en la seua vestimenta i nosaltres en la nostra. Va ser en el Parc Municipal. Va ser un acte molt vistós i bonic.

Vols afegir alguna cosa que no hem parlat?

No, la veritat ha estat molt complet. He de dir que moltes gràcies per aquesta oportunitat d'explicar com era mon pare i com estem de contents la família d'haver aconseguit una plaça a Elx, molt bonica la veritat. Que convida a tothom a anar-hi.

Doncs bé, un plaer xarrar amb tu, moltes gràcies també pel teu temps i per haver volgut compartir una important part de les vivències del teu pare amb nosaltres: amb la revista Faristol i amb la FVDiT.

Per acabar, em queda alguna cosa més per dir. Aquest reconeixement, aquesta plaça és també patrimoni de tota la comunitat dolçainera i tabaletera. Com a xaramitera, com a part de l'equip editorial de la revista Faristol i com a membre de la directiva de la nostra federació, calia fer aquesta entrevista i reivindicar la figura d'Agustí Agulló i Marcos, un promotor de la llengua, de la cultura, de la nostra música i l'impulsor de la recuperació de la dolçaina i el tabal a Elx. El nostre agraïment més sentit.

Alex Agulló i les colles "El Cascabot" d'Elx i "El Cocó" d'Alacant junt amb el monòlit de la plaça d'Agustí Agulló.

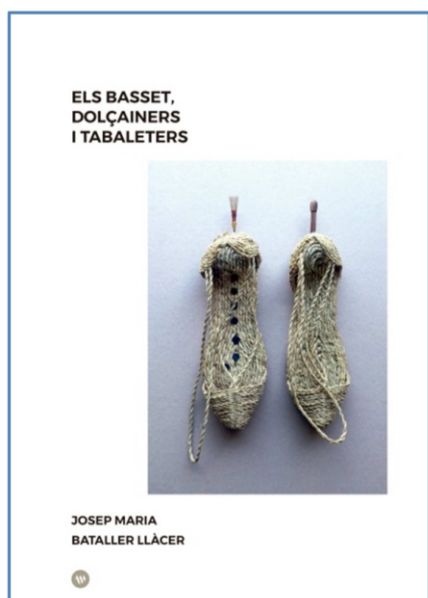
Estimat Agustí, et tiraré molt a faltar però em queda el consol que ja formes part dels carrers, de la història d'Elx i de la memòria de la comunitat dolçainera i tabaletera.

***En breu tindreu l'entrevista en tota l'extensió en Xirimita Ràdio**

Els Basset, dolçainers i tabaleters

Per Josep Maria Bataller - Agost de 2022

Autor	Josep Maria Bataller Llàcer
Director de la col·lecció	Diversos Directors
Col·lecció	Músiques
Matèria	<Genèrica>, Música i Dansa
Idioma	Valencià
Editorial	Institució Alfons el Magnànim- Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació
EAN	9788478228157
ISBN	978-84-7822-815-7
Pàgines	306
Ample	17 cm
Alt	24 cm
Edició	1
Data de publicació	20-09-2021
Número en la col·lecció	16

Aquest llibre tracta de ser un estudi sobre els Basset, llinatge de sonadors i tocadors que es remunta a mitjan segle XIX. I la seua investigació s'ha vist afavorida notablement per la informació de primera mà que els actuals Basset ens han aportat, principalment per la d'aquells que han continuat amb la tradició dolçainera familiar. La col·laboració prestada pels germans Alfons i Josep Basset Alberola, Rebeca Basset Peris (filla d'Alfons) –tots tres continuadors de la tradició dolçainera familiar– i Víctor Basset Alberola, ha estat fonamental per elaborar aquesta obra, en consideració al valor que cal atorgar a les informacions aportades que s'engalzen directament en la cadena de transmissió oral de la família Basset generació rere generació.

Els Basset de Benifairó de la Valldigna constitueixen una d'aqueixes dinasties dolçaineres de comuna normalitat als segles passats. A més, amb la particularitat que han arribat als nostres dies amb representants vius familiars que encara toquen la dolçaina i el tabal tot mantenint així la connexió directa de la transmissió oral dels coneixements musicals amb els seus antecessors. Evidentment, els actuals Basset s'han adaptat a les característiques dels temps moderns i han convertit el que per als seus avantpassats era un ofici en, més aviat, una afeció cultural, tot arribant fins i tot, a la, podríem dir-ne, semiprofessionalització docent i interpretativa en algun cas (com així ha ocorregut amb Alfons Basset Alberola). Una nissaga que ha passat per la història dolçainera de manera prou discreta ja que no sol ser esmentada als llistats de cognoms amb tradició xirimitera que apareixen en les introduccions d'alguns mètodes de dolçaina i en les encara escasses publicacions sobre la matèria existents.

El llibre està estructurat en dues parts. En la primera, hem intentat seguir l'evolució cronològica de la nissaga, tot situant-la a dins de la història general de la dolçaina i el tabal a la comarca de la Safor, des de meitat del segle XIX fins a l'actualitat. En la segona, es presenta una recopilació escrita de les toques de dolçaina relacionades amb els Basset: del repertori que interpretaven els dolçainers antics (els germans Baptista i Víctor Basset Bernat), que podríem anomenar toques tradicionals; de les noves composicions realitzades per Josep Basset Alberola, un dels Basset d'avui dia; i, per últim, s'inclou una cercavila composta per Jacobo Ferrer Cortell, dedicada a aquest últim. Per a compilar aquestes partitures s'ha recorregut als documents escrits, a gravacions, a comunicacions orals i a la memòria dels Basset actuals, és a dir, a totes aquelles fonts documentals sobre els Basset que es trobaven disperses ací i allà.

Un llibre interessant que, a més de parlar de la família Basset, repassa la història de la dolçaina i el tabal i la seua música a la Safor durant un període de 167 anys, aproximadament, i esbossa unes pinzellades descriptives generals de la música dolçainera valenciana contemporània.

*Alfons Basset Alberola i son pare Víctor Basset Bernat
en una processó a Favara l'any 1954
(segons el propi Alfons Basset Alberola).*

Antonino Roig Camarasa (1885-1952), dolçainer d'Algemesí

Andrés Felici Castell

Antonino Roig Camarasa. Ca. 1950

Mariano Roig Botella i Maria Teresa Camarasa Esteve van ser els pares d'una important nissaga de músics algemesinencs. Van viure al carrer València num. 2 i tingueren diversos fills, però sols tres aplegaren a l'edat adulta: Olegario (1882-1936) i els bessons Antonino (1885-1952) i Alfredo (1885-1965). Els tres van ser coneguts amb el malnom familiar: *Tenca*.

Els germans es van iniciar en el món de la música des de ben joves i a principis del segle XX ja tocaven en la banda: Olegario el fiscorn, Antonino la corneta i Alfredo la trompa. A més d'aquests, també tocaven altres instruments, com l'acordió (Olegario i Alfredo) o la flauta travessera (Antonino). Especialment va destacar Olegario, que va tindre gran fama com a trompetista en la comarca i que va aplegar a ser director de la banda d'Algemesí en diverses èpoques, fonamentalment entre 1928 i 1929.

No sabem quan ni per quin motiu Antonino va començar a tocar la dolçaina. Per alguns testimonis sabem que possiblement, almenys des de principis de segle, no va ser estrany que alguns músics formats en la banda de música, per a les festes de la Mare de Déu de la Salut participaren tocant aquest instrument o el tabal als balls. D'aquesta manera, tal vegada els tres germans, en algun moment de la seua vida, participaren tocant o bé la dolçaina o bé el tabal en les Festes de la Mare de Déu de la Salut o en algun altre esdeveniment local, encara que només va ser Antonino qui s'acabaria convertint en dolçainer.

No cal oblidar que a Algemesí vivia, des de que es va casar en 1895, un dolçainer nascut a Polinyà, Antonio Llobart Albelda (1869-1950), conegut pel malnom de *Tales*, qui podria haver ensenyat a aquells que estigueren interessats alguns recursos o tècniques de l'instrument, així com repertori. Aquest sabem pel comptes de la Festa de 1906 que ja participava a les festes locals, documentació on no figura Antonino.

El primer document que ens parla d'Antonino com a dolçainer és de 1914, quan se li pagaren 50 pessetes per tocar tots els dies de la Setmana de Bous. Per tant, hem de suposar que començaria a tocar entre 1906 i 1914, i al voltant de 1925, gràcies a una fotografia, ja sabem amb tota seguretat que a les Festes de la Mare de Déu de la Salut participava al ball de Bastonets, el lloc on el recorden tots aquells que el van conèixer.

Bastonets. Al centre de la darrera fila, dolçaina en mà, Antonino Tenca. Ca. 1925

Antonino, de la mateixa manera que els germans, era barber i pintor de parets, però sempre que era sol·licitat, tant a Algemesí com a altres poblacions pròximes, mamprenia la dolçaina per a tocar en festes, balls, processons... A Algemesí sabem que actuava a les Festes de la Mare de Déu, a la Setmana Taurina i a festes de carrers. També sabem que va participar a algunes actuacions especialment significatives amb els Bastonets, com l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929, la participació en les festes de Sant Isidre de Madrid de 1945 o la visita de la Mare de Déu de la Salut a València en 1948.

En els Bastonets, on alguns balladors antics recorden especialment la velocitat a la qual executava *La Corredora*, sempre anava acompanyat al tabal per Juan Bautista Trull Rubio (1890-1967), més conegut com Baptistet el Ceguet, un home fadrí que vivia al carrer Sant Joan Baptista num. 23 juntament amb el seu germà, que també era cec, i que sabia tocar la guitarra.

Antonino es va casar en 1916 amb Amparo Chuliá Díez, qui va faltar dos anys després, deixant una filla de 17 mesos: Amparo (1917-1999). Huit anys més tard es va tornar a casar amb Josefa Martí Sanfèlix (1900-1981), amb qui va tindre dos filles: Josefa (1925-2000) i Carmen (1927-2019). Encara que inicialment va viure a la casa familiar, al carrer València num. 2, on tenien la barberia, la seua última residència va ser el primer pis del carrer Cervantes num. 68, on residia la seua filla Josefa amb el seu marit Antonio Ribes.

Com que havia estudiat música en la banda, Antonino tenia coneixements de solfeig. Així, no sabem exactament en quin moment de la seua vida, va fer un breu recull de partitures dels Bastonets, que estava compostat per les següents melodies: *L'U, L'Ampla, 7 i 19, La Gallega, El Negret, La Figuera, Defensa de Planxa* (on una mà posterior ha afegit el subtítol de *Porrots de Silla*), *Mambrú, Dos Quinze, La de Planxa, Tres Colpets, La Queta, La Corredora i La Caseria*.

Són unes partitures de format reduït, pensades tal vegada per a poder ser utilitzades en un faristolet ubicat sobre la dolçaina, que no contenen cap repetició ni avís, únicament està transcrita la melodia, pel que serviria com a orientació per a l'interpret. A banda d'això, aquestes músiques contenen molts errors, tant de tonalitat com de mesura, encara que són una font importantíssima per a les músiques actuals.

Defensa de Planxa. Melodia dels Bastonets, amb algunes anotacions posteriors, escrita per Antonino. Té algunes errades: li falten tres sostesos a l'armadura i no assenyalen els tresets sobre les corxeres corresponents.

El 15 d'agost de 1952, Antoninova actuar amb el ball dels Bastonets en la processó de l'Assumpció de la Mare de Déu en Xàtiva. Poc de temps després va emmalaltir, cosa que va impedir que poguera eixir tocant en les Festes de la Mare de Déu de la Salut els dies 7 i 8 de setembre. Això va ocasionar un greu problema a la dansa, que no va poder eixir a ballar ni en la processó de les Promeses ni en la del Matí, per falta de dolçainer. Els festers aconseguiren localitzar-ne un de Benifairó de la Valldigna, Víctor Basset, qui va acudir amb el seu fill Alfonso com a tabaquer. Mentre estaven esperant a l'inici de la processó de Volta General al Casino Liberal, els balladors li cantaren dos o tres melodies i van poder eixir ballant aquestes.

Els Bastonets d'Algemesí en l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929, encapçalats per Antonino a la dolçaina i Baptistet al tabal

El 22 de setembre d'aquell any, amb 67 anys d'edat, Antonino Roig va faltar. La seua desaparició, unida a la defunció d'Antonio Llobart *Tales* el 29 de març de 1950, va deixar a Algemesí sense cap dolçainer local, iniciant una important crisi en la Festa que va durar quasi un quart de segle, fins l'aparició de l'Escola Provincial de Dolçaina.

Dolcaines

Paco Escudero
Tel. 606 707 889
postmaster@pacoescudero.com
www.pacoescudero.com

Instruments Bessó

.....

www.pacobesso.net

**sons
DE FESTA**

ATELIER DE CELIA

*Cañías artesanales
para
dulzaina Valenciana,
dulzaina Castellana,
Gralla,
Tarota y
Cieramella*

Tel.: 96 365 41 60 - 636 153 306
E-mail: aliagadulzaina@yahoo.es

Dolçainas

Aliaga

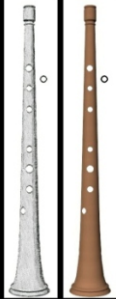
C/ Alcañiz, 45 - 46019 VALENCIA

CANYES CLARAMUNT'S

T 962621396 M 630546750

Luthiers "Els Bessons"
Antonio 679841051
Domingo 627256951

**DOLÇAINA
CONTRALTO
"ELS BESSONS"**

CANYES

AIXENDRI

T 645 81 25 77

RAVATXOL

TABALS I BAIXONS

SANS

Luthier

NP drums

Canyes el Socarrat

tel: 650 660 158
www.canyeselsocarrat.com

El “Senill” de Torreblanca

El “Senill” és una colla jove, formada a l'any 1.996 gràcies a la il·lusió d'alguns joves torreblanquins preocupats per la nostra cultura i la nostra música. Els primers anys el grup era menut però en poc temps s'ha convertit en una colla molt nombrosa.

El nom del grup és a conseqüència d'un paratge natural en el nostre poble i té el sentit reivindicatiu d'utilitzar una planta típica d'ell per tal de reclamar més consciència cap al medi ambient i un millor ús del Prat de Cabanes-Torreblanca.

Les nostres activitats giren al voltant de diferents eixos:

- L'aprenentatge: En els darrers anys ha organitzat una escola de dolçainers i tabaleters amb la col·laboració de l'ajuntament, que ha donat com a fruit una agrupació de trenta-set membres d'edats molt diverses.
- Les danses: Acompanyem als grups de danses "L'Aljub" i “La Lliura” de Torreblanca amenitzant i acompanyant les seues actuacions amb nombrosos balls populars.
- El correfoc: formem part d'un grup de dimonis "Kagaferro" dedicat a donar espectacle mitjançant el foc i la música.
- La tradició, la festa, la cultura, la llengua: qualsevol activitat que tinga com a fons algun d'aquests punts, el "Senill" participa amb processons, ofrenes, aplecs, presentacions de falles, "filaes" de moros i cristians, pregons, cavalcades, festes per la llengua valenciana, bous de vila i cercaviles.
- Setmana Santa: El "Senill" participa activament de la Setmana Santa torreblanquina organitzant la processó del Divendres Sant (processó del Sant Sepulcre) i participant en la Passió (pujada al Calvari)

Hem actuat a moltíssims pobles del nostre país i també de Catalunya: Benicarló, Alcalà, Alcossebre, Benicàssim, Orpesa, Castelló, Almassora, Moncofa, La Vall d'Uixó, Sant Mateu, Bejís, La Ribera de Cabanes, Les Coves, Vila-real, Onda, Borriana, Catarroja, Betxí, Almenara, Vilanova, Xert, Benassal, Ribarroja, Aldaia, Algemesí, Torrent, Peníscola, Alqueries, Figuerols, La Pobla Tornesa, Ondara, València ...

L'objectiu de la colla és enaltir la música popular i dignificar les melodies i ritmes valencians adaptats a l'instrument de la dolçaina i al ritme del tabal sense renunciar a versions de la música moderna i actual.

A banda de les cançons típiques de l'entorn, al repertori tenim peces pròpies composades pel nostre director: Vicent Obiol.

Colla de Dolçaines i Percussió 'La Morralla' de L'Ollerria.

La Colla de dolçaines i percussió la Morralla de l'Ollerria, naix en 1997 com a culminació de les inquietuds musicals de deu joves ollerians, estudiants de dolçaina, que el curs anterior havien començat a donar classes d'aquest instrument, baix la direcció de Xavi Sahuquillo.

Si vos pregunteu per què ens vam posar eixe nom 'La Morralla', doncs, no ho sabem ben cert... però no patiu, tenim una explicació coherent. En l'any 2011 en l'article que anualment publiquem al llibre de festes de l'Ollerria, la nostra companya Iveta Oviedo va donar una explicació al nom, diu aixina:

'Si alguna vegada vos heu parat a buscar en el diccionari la paraula MORRALLA veureu que diu: "Conjunt de peixos xicotets de diferents classes, i generalment de poc valor en la venda a la llotja".

El que passa és que sense la morralla no es pot fer el caldo que és la base fonamental per a fer un bon arròs de peix i així passa també amb la música i la festa. I això és el que hem intentat fer sempre des de la nostra colla, arregar tot el peixet (encara que siga el de rebuig) d'ací i d'altres pobles de la Vall per a poder tots junts fer un bon caldo en forma de música.'

Aquesta explicació va quedar també plasmada a la lletra del pasdoble que el nostre company Rafael Pascual 'el Sogre' ens va compondre i que podeu escoltar per les xarxes socials.

L'objectiu d'aquesta colla, és el de recuperar la música tradicional valenciana de la dolçaina i el tabalet, manifestant-se de les formes més variades i recuperar el so de la dolçaina i el tabal que durant massa temps va deixar d'escoltar-se pels carrers. Per això ens ompli de goig dir que hem recuperat la processó de Sant Joan i les danses de Sant Antoni, a més d'una iniciativa nostra que ja s'ha convertit en tradició. En la vesprada de la Nit de Nadal, tots els membres de la Morralla i els xiquets i amics, vestits per a l'ocasió, fem un passa carrer tocant nades per a tot el que ens vulga escoltar. Visitem l'arbre de Nadal de la plaça i acabem berenant en casa d'algun morraller.

Però, reprenent la nostra història, hem de dir que, amb la interpretació de les danses de l'Ollería acompanyant el Grup de Danses El Revol a la recuperada Festa de la Magdalena de 1997, la nostra colla començà a eixir al carrer. I, des d'aleshores, amb l'acompanyament de ballets, com les amigues del ballet Teleraco d'Aielo de Malferit i el ballet d'Alicia Montava de Cocentaina; correfocs, com els Dimonis de Benilloba i Alboraia i els Correcagarneres de Terrateig; junt a bandes de música o a soles, hem recorregut gran part de la geografia valenciana, portant el so de la dolçaina allà on ens han volgut i que han sigut en llocs tan diversos com la plaça del Rei a Barcelona, en les festes d'Alba de Tormes a Salamanca, a l'entrada de Moros i Cristians que FITUR organitza a Madrid, amb els castellers de Lleida i fins i tot a la localitat francesa de Vals-près-le-Puy, amb el grup de danses la Solana d'Aielo de Malferit, sense deixar de recordar les dues actuacions que vam fer al Centre Penitenciari Alicante II de Villena i animant a una carrera de muntanya en l'alt de la Creueta del nostre poble. A més hem participat amb les nostres dolçaines en interpretació d'obres amb banda de música, com el concurs de música festera Francesc Cerdà que organitza la SEM Santa Cecília i en les set edicions del Cant de la Sibila, que organitza l'AEM 'La Nova', ambdues bandes del nostre poble, l'Ollería. El dia 26 de setembre participarem de forma activa al concert de Sant Miquel 'Units per la nostra festa' conjuntament amb les dues bandes de música del poble.

L'any 1998, La Morralla participa com a membre fundador de la Federació Valenciana de Dolçainers i Tabaleters, que aconsegueix que siguin reconeguts els estudis de la dolçaina amb currículum oficial. La nostra colla ha sigut prou activa en este cas i hem participat, sempre que hem pogut, als Aplecs i a les activitats i actes que organitzen, i aportem el nostre granet d'arena amb la nostra modesta escola de dolçaina, amb set alumnes.

La nostra colla, actualment amb deu dolçaines i sis percussionistes, ofereix regularment diversos concerts, comptant amb destacades col·laboracions, com ara el que fou el nostre mestre i director Hipòlit Agulló i el reconegut director de banda i compositor Òscar Vidal. Participem activament en les campanyes que organitza la Diputació de València com el 'València és Música' i les campanyes d'Intercanvis Musicals que s'organitzen des de les Federacions Musicals valencianes amb el suport de l'Institut Valencià de Cultura. Hem compartit escenari amb els amics de la colla 'Honorat Gil' d'Alfarb, la colla 'la Burra Parda' de Gavarda, els amics del 'Regall' d'Ontinyent i enguany amb la colla d'Almansaf d'Almussafes.

Després una temporada massa llarga sense director, se n'ocupa d'aquesta tasca actualment el mestre Raimon Llobregat.

I, com no podem estar quietes, al període de confinament, hem muntat un vídeo interpretant i cantant el nostre pasdoble 'La Morrala'

Finalment, vos recordem que som molt actius en les xarxes socials. Estem a Instagram, Facebook i teniu quasi tots els nostres concerts i vídeos al nostre canal de Youtube, no deixeu de visitar-nos.

Ens veiem de festa per algun poble. Fins sempre.

La Xafigà de Muro

40 anys donen per a molt...

El Grup de Dolçainers la Xafigà vam néixer el 1982. Fins a 1980 la banda s'encarregava de les danses al poble, i la presència de la dolçaina era quasi inexistent. L'any 1981 Rafelet i Jaume es van fer càrrec de la dansa. Al poc es van plantejar, junt a Vicedo i Pep, l'objectiu de difondre i recuperar l'ús social dels nostres instruments i la nostra música tradicional a la comarca del Comtat i l'Alcoià. Aviat es van establir llaços amb els pobles veïns com Alcoi, Cocentaina i, molt especialment, amb Bocairent per la relació establerta amb el dolçainer Joan A. Martínez.

A ell se li va encarregar la tasca docent que creguem fermament que va marcar la diferència. La "idea" era que l'estudi de la dolçaina estiguera a l'abast de qui ho desitjara, i que aquesta junt al seu inseparable tabalet, tornara a sonar a totes les festes tradicionals. L'estructura associativa i l'adhesió a l'Escola Municipal de Música van ser una de les claus d'aquesta iniciativa.

Com no podia ser d'altra forma, els festers dels Moros i Cristians van veure en la sonoritat tradicional de la dolçaina i el tabalet, un element identitari important i van considerar que era necessari incorporar-la a la festa. Possiblement peces com Xavier el Coixo (1985), marxa mora original de Joan Garcia Iborra amb segona veu de Ramon Garcia, o Vicedo Capità (1987) d'Enric Gironès, van marcar un punt d'inflexió en la trajectòria de La Xafigà i pot ser de la dolçaina "moderna". Com a conseqüència d'aquell moviment en la festa dels moros i cristians, el creixement del grup s'havia de canalitzar. Per aquest motiu La Xafigà vam incorporar la figura del director amb José Rafael Pascual-Vilaplana, establint una estructura amb una clara influència bandística que s'ha materialitzat en allò que darrerament hem vist anomenat a varies convocatòries com a "gran colla".

La nostra activitat es va desenvolupar inicialment a les comarques de l'Alcoià-Comtat i La Vall d'Albaida, encara que prompte es va estendre a altres comarques del país. Hem estat presents en activitats amb la dolçaina i el tabal com a protagonista, i a més hem participat en intercanvis i esdeveniments en Itàlia, França, Catalunya, Galícia, Burgos, Soria, Illes Balears...

Al llarg de la nostra història hem enregistrat tres treballs discogràfics, i hem col·laborat en una gran quantitat de gravacions discogràfiques de bandes de música del nostre entorn geogràfic i en la Fonoteca de Materials. I hem de destacar l'organització biennal del concurs de composició per a dolçaina i percussió Poble de Muro que ja va per la seua onzena edició, una fita que esperem que es recupere després del parèntesi pandèmic.

Hem comptat amb directors titulars de la talla de Jose Rafael Pascual Vilaplana, Rafael Faus, Saül Gómez i Soler, Mario Roig Vila, Francisco Valor, Juan Carlos Sempere Bomboí, i Jaume Gosálbez. Hem obtingut diversos premis a certàmens organitzats al País Valencià, i en algunes de les actuacions més significatives hem estat a la Fira d'Espectacles d'Arrel Tradicional de Manresa, al cicle Tradicionàrius de Barcelona, Festa d'Oboè a Saint Martial. Per nosaltres, han estat importants les nostres col·laboracions amb Xarxa Teatre al Festival Medieval d'Elx, i les festes de la Magdalena de Castelló, i darrerament la col·laboració encetada en 2016 amb el gaiter gallec Carlos Núñez amb qui vam compartir escenari el mes d'agost de 2019 a la 41 edició del Festival Intercèltic de Lorient a França.

La “idea” inicial de facilitar l'accés a la música tradicional a qualsevol, es va materialitzar amb la creació, l'any 1997, de la primera Escola de Música Tradicional inscrita en el registre de centres docents de la Conselleria d'Educació, on s'imparteixen assignatures de dolçaina, tabalet, percussions, llenguatge musical, tarota, sac de gemecs, acordió diatònic i rondalla. L'Escola de Música Tradicional La Xafigà va encetar una línia de qualitat en l'ensenyament i de condicions laborals del professorat que no es trobaven presents a l'àmbit de les colles en aquell moment. Des de l'Escola, també s'han llançat diverses iniciatives com les trobades de Sacaires i Tarotaires, o la Trobada d'Acordions Diatònics del País Valencià, facilitant que s'establisquen lligams entre els instrumentistes del País.

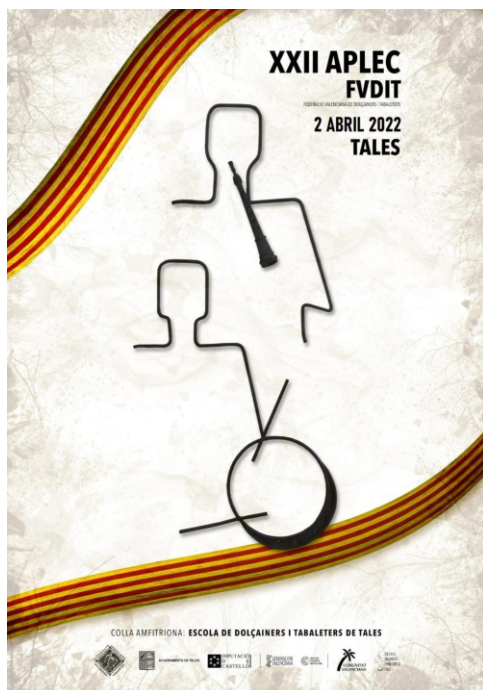
En aquest moment post-pandèmic, fem la vista enrere i pensem que dins les dificultats no ens ha anat mal del tot. Hem pogut mantindre la nostra activitat al Centre Cultural La Fabriqueta, al poble veí d'Alqueria d'Asnar. El seu Ajuntament ens ha facilitat treballar tot aquest temps, fins fa ben poc per garantir les distàncies de seguretat necessàries, i a hores d'ara per les obres a la nostra seu. Hem reprès la vessant més tradicional de la nostra funció i hem tornat als pobles on gaudim de fer el que fem, Muro, Turballos, Gaianes, Balones, L'Alqueria són ara alguns dels llocs on toquem habitualment. Pel que fa al nostre funcionament, el fet que la FVDiT haja aconseguit incloure els grups de dolçainers a les principals línies d'ajudes per a associacions musicals de l'IVC, ens ha permès accedir a instruments que no havíem pogut comprar fins a aquest moment i iniciar la rehabilitació de la nostra seu, que al cap i a la fi és patrimoni del nostre poble, donat que es troba a l'Antiga Estació del Tren Alcoi-Gandia.

Es clar que no hem deixat de banda la nostra escola, que és la que garanteix el millor ensenyament i la continuïtat del grup a mitjà i llarg termini. En un moviment social important, per tal d'avançar en la gestió, ens hem incorporat com a socis a Joventuts Musicals del Comtat que des del curs 2021-22 s'encarrega de la gestió de l'Escola de Música Tradicional La Xafigà, definint una línia estructurada que darrerament era difícil de gestionar des del propi grup, i que es troba sempre adreçada a la cerca de la major qualitat en l'ensenyament i l'atenció als nostres alumnes.

Després d'aquest repàs, sols ens queda donar l'enhorabona a les colles que ja han complert els 40 anys que complim nosaltres enguany, i encoratjar-vos a les demés per seguir treballant i millorant, i desitjar-vos que puguem celebrar junts la festa dels nostres instruments.

XXII Aplec FVDiT a Tales 3 d'abril de 2022

El 9 de maig de 2020 haguérem d'haver celebrat a Tales, “Poble de dolçainers”, a la comarca de la Plana Baixa de Castelló, al paratge de la Serra Espadà, el XXII Aplec de la Federació Valenciana de Dolçainers/res i Tabaleters/res (FVDiT). Aquell any no va poder ser, la covid-19 i totes les mesures sanitàries obligaren suspendre qualsevol activitat d'aquest tipus.

Però si alguna cosa sabem fer els éssers humans, és afrontar els neguits i circumstàncies adverses i els amics de l'Escola de Dolçainers de Tales, van segur mantenint el compromís de dur a terme el XXII Aplec de la FVDiT, en memòria de companys de la colla que ens van deixar.

Així doncs, mamprenem les negociacions amb les institucions, Ajuntament i Diputació, per fer realitat aquest aplec. Fran Badenes contacta amb l'alcalde, Vicente Juan Prades i membres de la corporació municipal, així com amb el president de la Diputació, Josep Martí. Des de la FVDiT vam rematar alguns contactes i vam decidir que l'aplec se celebraria el 3 d'abril de 2022, al matí, concloent amb un dinar de germanor i el concert de “L'Ereta, cançó popular”.

Amb aquest aplec volíem commemorar el primer aplec de dolçainers i tabaleters que es va celebrar a Tales l'any 1978 amb la coordinació del mestre Joan Blasco, al voltant del monument als dolçainers inaugurat el novembre de 1976.

Ve siga per la manca durant el temps de les mesures sanitàries d'actes o per la nostàlgia de voler estar en el poble on es va celebrar la primera concentració de dolçainers i tabaleters, podem dir, afirmar que ha estat un dels més participatius amb més de 700 persones, músics i acompanyant.

El programa va estar molt ajustat, comptant amb tallers, fira de lutiers i visites guiades pel poble. Ball a la plaça amb el Grup folklòric d'Onda i Dolçainers i tabaleters de Tales. Cercavila encapçalada pels Trabucaires de Xaloc, els Gegants i cabuts d'Onda i els Cabuts de Tales. Tot seguit van participar més de quaranta agrupacions de dolçaina i tabal. Cal recordar que van estar presents: l'alcalde, Vicent Juan Prades; president de la Diputació, Josep Martí; i la diputada de Cultura, Ruth Sanz.

A la plaça lliuraren sentit homenatge de la FVDiT a: Als Dolçainers de Tales; Escola de Dolçainers i Tabaleters de Tales; Ajuntament de Tales, Poble de Dolçainers; i Fran Badenes Contreras i la seua família. També uns socarrats de la FVDiT a: Grup L'Ereta, cançó popular; Josep Pasqual Martí García president de la Diputació; i Ramón Ventura Vera.

Després de les paraules institucionals de Fran Badenes, Vicent Juan, Pepe Martí i Joanjo Trilles, Fran va dirigir des de l'entaulat a tots els músics presents interpretant “Vent de l'Espadà” de la que es autor. També es va fer un xicotet homenatge a algunes cançons i els seus autors, tocarem conjuntament: Foia de Xavier Ricart; Vals El Soroll de Joan Blasco; Les Calçaes de Morella de Julià Pastor; El Bequetero de Gustavo Pasqual Falcó; i la cançó Villagordo. Les colles participants van rebre el llibre *Escola de dolçainers i tabaleters de Tales, dos segles de música*.

La música no va parar i de camí al lloc del dinar ens pararem davant del monòlit homenatge als dolçainers i tabaleters interpretaren La Muixeranga. Tots en cercavila i amb bona música i companyona vam anar a dinar. Cal dir que a banda de les autoritats municipals, ens va acompanyar al dinar, el nostre bon amic i fill de Tales, Pepe Martí, president de la Diputació. Un bon dinar de germanor amb 700 persones que a banda d'un bon àpat van poder escoltar i gaudir del concert del grup “L'Ereta” i d'albades amb Noèlia Llorens i molts amics més.

Una bona diada de dolçaina i tabal, lloc de retrobada amb ganes a Tales “Poble de dolçainers” a la Serra Espadà de Castelló, gràcies als amics de l'Escola de Tales.

Colles presents:

- 1 Dolçainers, tabaleters i trabucaires Xaloc de Castelló.
- 2 Els Traginers de Pedreguer
- 3 A contratemps de Villamarxant
- 4 Adit de Guadassuar
- 5 Colla de Castelló
- 6 El Pinyol de Callosa d'en Sarrià
- 7 El Cocó d'Alacant
- 8 Sant Antoni d'Alacant
- 9 La Brama de Bonrepós i Mirambell
- 10 Colla d'Artesa
- 11 La Xopena d'Orba
- 12 La Colleta-Esmuj del Verger
- 13 La Llebetjà del Poble nou de Benitatxell
- 14 La Socarrà de Xàtiva
- 15 Valçaina de València
- 16 Els Amuntegats de Sant Joan d'Alacant
- 17 El Senill de Torreblanca
- 18 Pignatelli de València
- 19 Les Goles d'Almassora
- 20 Colla de la Vall d'Uixó
- 21 La Llabor d'Almenara
- 22 El Xarquet de Massalfassar
- 23 Xirimiters de la Marina de l'Alfàs del Pi
- 24 Xarançaina de Castelló
- 25 La Bassa la Vila de Biar
- 26 Colla Rebuig d'Alcoi
- 27 Colla Nanos i Gegants de Vinaròs
- 28 Raval Jussà d'Albaida
- 29 L'Aljub de Bocairent
- 30 Els Arreplegats de Xixona
- 31 Horta Nord de Massamagrell
- 32 Germans Tur de la Vall d'Uixó
- 33 Amunt més Amunt d'Artana
- 34 Dolçaines de la Saidia de València
- 35 El Tossal de Sant Vicent del Raspeig
- 36 Murga de les Barraques de Carcaixent
- 37 El Rebrot de Rafelcofer
- 38 Colla Pastrana U. M. de Llíria
- 39 Colla Dolçabal de Cullera
- 40 Els Bessons de València
- 41 L'Alcalatén de l'Alcora
- 42 Colla de Picassent
- 43 El Terròs de Petrer
- 44 Escola de Dolçainers de Tales

XXIII Aplec de la VFVDiT Callosa d'en Sarrià. 23 de juliol de 2022

Naixement de la idea, causes i culpables.

Les setmanes prèvies a l'aplec que la colla del Raval Jussà va celebrar a Albaida la primavera del 2019, sen's va ocórrer de celebrar un aplec al nostre poble, aprofitant que el 2021 celebravem un parell d'aniversaris.

Per una banda la colla del Pinyol cumplia el seu 25 aniversari, i també que haurien passat 40 anys del recordat aplec del 81, que es celebrà a Callosa el novembre d'aquell any.

Pensat i fet, quan vam acabar el passacarrer de l'aplec d'Albaida, vam anar a parlar amb Joanjo Trilles, i li vam proposar la idea. En aquell moment no el coneixiem personalment, però va fer el que sol, i ens va dir "màquina avant".

El que va passar després, va ser una pedreta al camí, i el 2021 no va poder ser l'any del nostre aplec a causa de l'epidèmia de covid. Però no ens vam rendir, i ho vam ajornar fins que la situació sanitària estiguera controlada.

Eixe temps "regalat" ens va donar la oportunitat de pensar com podiem donar-li contingut "extra" a aquest esdeveniment, mirant que en ell hi haguera més activitats del que sol ser habitual.

Contingut i organització

Aprofitant la riquesa musical i de balls/dances tradicionals, algunes d'elles úniques, que es celebren amb molta vitalitat a Callosa en les seues diferents festes, vam pensar que això hauria de formar part de l'aplec.

Així mateix vam valorar que expressions culturals d'altres localitats tingueren la seua presència, danses, boleros, jotes, balls de nanos, muixerangues, etc.

Amb tot això com a referència, vam mamprendre la feina de contactar amb colles amigues, per proposar-los que tocaren alguna part del ball moro, ball de nanos i pastorettes de Callosa. El mateix vam fer amb grups de danses, així com muixerangues, convidant-los a participar en un esdeveniment que voliem que fora recordat.

Una de les dificultats que se'ns va presentar va ser la tria de la data, i fugint de la possibilitat de pluja, que ens hauria enfonsat tota la feina si se'ns presentava per sorpresa el dia escollit, vam agafar el 23 de juliol, dissabte i primer dia de les festes de Sant Jaume.

Com tot a la vida, la data tenia els avantatges que acabem d'explicar, però també dificultats, perquè faria molta calor i algunes colles no podrien vindre per la quantitat d'actes festius d'eixos dies.

Amb tot això, la tardor del 2021 ens vam reunir amb la regidoria de Festes de l'Ajuntament de Callosa, on ens succeí el mateix que amb Joanjo Trilles, president de la FVDiT: els encantà la idea, i des d'aquell moment definitiu, vam anar fent passets, implicant a totes les associacions del poble relacionades amb la festa, la cultura i la música per tal que participaren i foren protagonistes de l'aplec.

El dia D i l'hora H

Aprofitant totes les tecnologies de comunicació actuals vam subministrar tota la informació a les entitats participants sobre ordre, horari i lloc de les actuacions, pàrquings, reserva i compra de samarretes, recorregut passacarrer, partitures/audios de les peces que s'havien d'interpretar, subministrament d'aigua fresca, lloguer de sanitaris, pancartes, i un llarg etc.

Tot començava a les 16:30h amb la benvinguda i entrega de pancartes i samarretes, a les 17:00h continuava amb els tres recorreguts dels passacarrers pel poble. Continuava a les 18:30 amb els parlaments, l'entrega d'obsequis i els homenatges, la tocata conjunta de la nostra "arrancà" del dissabte de festes, amb els ximarrets fent els solos de percussió, i la posterior "mascletà" de balls tradicionals valencians a la plaça de l'Ajuntament, els balls típics de Callosa i les muixerangues en dos zones a la plaça del Convent.

Sopar i festa posterior

A les 21:00h vam acudir al sopar preparat que teniem al pati de les escoles del CEIP Bernat de Sarrià, on com es habitual les colles van animar amb molta música i ganes de festa i ball.

La cirereta del pastís, la posarem a les 23:00h, moment en el que després de la festa post-sopar, pujaren, els qui van voler, acompanyant a les colles de l'Algar i el Pinyol de Callosa amb els "caps de dansa" del 1r dia de Sant Jaume, a la plaça de l'Ajuntament a gaudir d'unes danses tan participatives i amb tanta vitalitat.

FOLKSONA: L'experiència de la Música Folk

Vicent Ferrer

Corre cert pensament en el món de la cultura popular que diu que vivim en una societat que cada vegada està més deslligada dels elements tradicionals que la definien. Segons quins paràmetres es miren, pot ser cert. Però també hi ha qui diu que ara més que mai la nostra cultura està penetrant en la societat, que la fa seua i la fa evolucionar. Tant si la veritat està en un costat com si està en l'altre, el que és ben cert és que la cultura popular s'ha de viure, i és així com es transmet.

Pel que fa a la música, fa temps que els productes de consum de masses han quedat lluny de la nostra cultura. De fet, podríem dir que els trets que identifiquen la nostra música popular no apareixen en els mitjans de reproducció de música més famosos, ni en els festivals que atrauen milers de persones. Parlem de la llengua, dels ritmes, dels instruments, de les lletres, etc. Entre altres motius, perquè les condicions que van donar lloc a aquella cultura originària han canviat. I també, perquè el model de societat que la sustentava també ha evolucionat.

Hi ha també, però, el cas de les escoles de música, o conservatoris, les quals tenen un pes fonamental en la societat valenciana, especialment pel paper que juguen les bandes de música. Potser també per aquest motiu, els centres d'ensenyament musical s'han dirigit a poc a poc cap a mètodes d'ensenyament i continguts que s'apropaven molt a estils clàssics, i que tenien com a referent els grans compositors de la història. Sembla, doncs, que tot allò que no forma part de l'estàndard musical reglat queda fora dels programes d'ensenyament. Vegeu, si no, el cas de la dolçaina, un instrument tan nostrat, però absent de la formació reglada oficial fins a fa escassos anys, a pesar de la seua presència en el carrer, i en les escoles de música de molts pobles. I així podríem parlar del guitarró, l'acordió, el flabiol, etc.

I paregut ocorre si parlem del repertori. Quanta gent amb altíssima formació musical desconeix l'u, l'u i el dotze, les havaneres, les cançons de verema, les cançons de ronda i de taverna, les cançons dels jocs infantils, les jotes nostres, els boleros, els balls de plaça, els passacarrers, les albaes, les danses rituals... i una llista llarguíssima de ritmes, peces, melodies, que es perden en el temps, però que mai han entrat en el pla d'estudis dels nostres músics.

Revertir aquesta situació no és qüestió d'uns dies. Cal temps, i gent que aprenga a valorar la nostra música popular, i que la faça present en la vida quotidiana, amb naturalitat i estima. I en aquest camí està Folksona, les colònies de música folk per a xiquets i xiquetes. Aquest campament musical no naix amb la intenció d'ensenyar únicament un repertori tradicional. Sinó que naix amb la intenció de fer els nostres joves visquen la música tradicional. Està clar que per a viure i experimentar la presència de la música tradicional l'han de conèixer. Però conèixer no és el fi, sinó un camí per a poder experimentar aquesta cultura pròpia.

Folksona ha realitzat ja quinze edicions, cosa que significa que el projecte està assentat i va avant. En aquestes colònies es tria un tema, que serveix d'eix central per a interpretar una suite, que sempre inclou repertori tradicional, folk, popular, tant d'ací com d'altres territoris. A més, es fan tallers amb professionals de la música, i altres activitats de caire musical, com també activitats destinades al lleure i l'entreteniment dels joves. Però la clau de Folksona no és la suite, ni els tallers, ni tot això. El punt determinant està en la manera de fer que la música tradicional es faça present en el campament. La naturalitat amb què es transmet, la possibilitat de tocar instruments tradicionals, l'experiència continuada dels elements de la cultura folk, la il·lusió i el comboi que es viu en el grup, i la passió que imprimeixen els organitzadors fan que Folksona es convertisca en una experiència, i no exclusivament en un aprenentatge musical.

Aquest any 2022 Folksona ha elaborat un programa pensat per a il·lusionar, aprendre, i transmetre la música tradicional. En concret, una jornada ja inclou un component alt de propostes que els joves assimilen sense cap problema. De fet, un dia qualsevol a Folksona comença amb la despertà, que realitza un grup d'alumnes, i que desperta a tot el campament. Després hi ha classes o assajos, depenent de com d'avançada estiga la suite. Per a acabar el matí, tenim hora de bany a la piscina, cosa que els xiquets i xiquetes agraeixen molt. Després de dinar, fem grups per a aprendre repertori de ball que farem al concert. Després hi ha més assajos, fins l'hora de berenar. La segona part de la vesprada la dediquem a un taller, habitualment impartit per professionals de la música que comparteixen la seua experiència, sempre de manera molt dinàmica. En acabant hi ha jocs, sopar, i més jocs. I la jornada acaba ben tard, però quasi sempre amb música i ball que, si bé s'origina de manera informal, és molt valorat pels joves que van a Folksona. I així, sense adonar-se, els joves van fent vida de grup, de música, i de cultura valenciana. I viuen un ambient de música i cultura tradicional sense complexos, i amb molta naturalitat.

Els tallers tenen un pes específic en Folksona, ja que generen noves dinàmiques i aprenentatges, que durant els dies següents es van paint i van calant al nostre imaginari. En l'edició de 2022 va venir Àngel Gómez, de la Federació de Jocs i Esports tradicionals de la Comunitat Valenciana, que va motivar als assistents a jugar els jocs Tradicionals que molts desconexien. També va acudir a fer un taller de percussió Aitor Sáez. Aquest percussionista de qualitat contrastada va submergir a tot el grup en ritmes fets amb culleres, panderos, petxines i panderetes amb molta mestria. El grup andalús Zopli2 va arribar a Agullent per fer un taller a Folksona i un concert al poble d'Agullent. Pel que fa al taller, Joaquín Sánchez, de Zopli2, va deixar bocabadat tot l'auditori amb la seua capacitat inaudita per fer sonar qualsevol cosa que es poguera bufar: des del pal d'un replegador, fins una goma de reg. Ell va ensenyar als xiquets i xiquetes a fer instruments amb elements reciclats als quals els donaven un segon ús, ara ja com a instrument musical apte per a interpretar qualsevol cançó. Finalment, el darrer taller va anar a càrrec del grup Dansaires del Tramusser, d'Almussafes, destinat a fer conèixer els passos bàsics d'un seguit de balls col·lectius i de parella que va agradar molt.

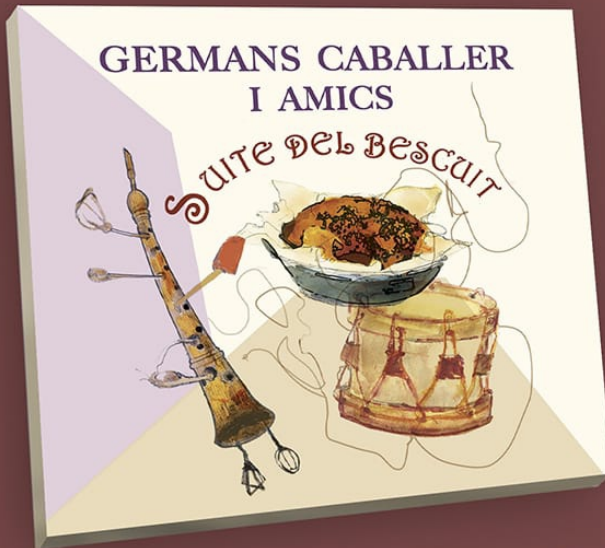

I és així com es va embolcallant als joves perquè visquen amb senzillesa la nostra cultura. Amb bones propostes, bona música, i molta il·lusió. Del matí a la nit, i al cor de la Vall d'Albaida. Folksona no és l'únic campament de música, però sí que és l'únic que crea una experiència completa amb la música folk. I açò ho sap qui ha estat a Folksona alguna vegada.

En efecte, Folksona pretén que els xiquets i xiquetes que acudeixen a les colònies tornen a casa per a transmetre una experiència de vida que musicalment és igual de completa que qualsevol altra formació, però que està feta a partir de la nostra música tradicional. De manera que ells, quan tornen al seu poble, amb el seu instrument puguin interpretar repertori tradicional de la mateixa manera que ho poden fer amb un repertori clàssic. Però a més, amb la naturalitat pròpia de qui toca, canta i balla com s'ha fet sempre; amb la naturalitat de qui se sent arrelat a la seua història i a la seua cultura. I que quan la toca, la fa vida, la fa present i li dona futur.

CONCERT - PRESENTACIÓ

NOU DISC
*Suite del
Bescuit*

Germans Caballer i Amics

Departament de Cultura
Ajuntament de Sagunt

Diumenge 2 d'Octubre a les 19 h
Centre Cultural Mario Monreal de **Sagunt**

ENTRADA LLIURE

Empeltant Arrels, primer disc de Tradifusió.

Descripció del projecte

Tradifusió és un **projecte musical** que naix el gener de 2021, liderat per **David Valera**, amb el propòsit primordial de difondre la **Música Tradicional fusionada amb El Flamenco**.

Un dels nostres principals objectius és **recuperar, mantenir i difondre la Música Tradicional**, perquè la gent la pugui conèixer i valorar, a partir d'una **instrumentació atípica** on destaquen instruments com **la dolçaina, la guitarra flamenca, el acordió diatònic, l'arpa antiga, el clarinet baix, o la veu**, entre altres.

Principalment el repertori està format per cançons tradicionals del País Valencià, però també d'altres com poden ser Catalunya, Castella i Lleó o d'altres parts de la Península Ibèrica.

Escrivim **reharmonitzacions** que acostumen a ser més modernes i/o diferents de les quals estem acostumats a escoltar en el gènere de la Música Tradicional, fusionant-la amb altres gèneres musicals, com pot ser El Flamenco, amb el principal tret que **la dolçaina es troba al capdavant com a eix vertebrador de la instrumentació**, amb un punt de vista més contemporani, jugant amb la tradició i la nova creació.

Entre els nostres referents musicals podríem nomenar a músics com *Eliseo Parra, Kepa Junkera, Marcel Casellas, Miquel Gil, Carlos Núñez, o grups com Coetus, La Cobla dels Sons Essencials, Pep Gimeno "El Botifarra", Xiromita Tradi Project, Criatures, Aires del Montseny, Flamencianes, Urbalia Rurana, La Musgaña, Al Tall*, entre molts altres.

TRADIFUSIÓ

El Disc

Empeltant Arrels serà el nom del nostre primer CD.

El CD està compost per un total de **11 cançons** (aprox. 1h de duració), totes elles amb un llarg treball d'elaboració al darrere, entre les quals es troben: *El testament d'Amèlia* (Tradicional Catalana), *La riberenca d'Almussafes* (Tradicional Valenciana), *Calle Cruces* (Abraham Lojo), *Sonata aborigen* (Marcel Casellas), *Antigua jota segoviana* (Tradicional Castella i Lleó), *El taller de Sella* (Tradicional Valenciana), *l'Havanera del Mareny* (Tradicional Valenciana), *La dansa de les Carasses* (Tradicional Valenciana), *La Entradilla* (Tradicional Castellana), *Cucanyes* (Tradicional Valenciana), entre altres.

Un dels pilars fonamentals del CD són les **col·laboracions** que s'han enregistrat per part de músics referents al voltant de la Música Tradicional com **Eliseo Parra, Pep Gimeno "El Botifarra", Xavi de Bètera, Andrés Belmonte y Sandra Monfort**. Tots ells han volgut col·laborar i donar-li força a aquest projecte.

Qui som?

El grup el formen un recull de músics professionals amb una gran formació musical. Gaire bé tots els seus membres han estudiat a **ESMUC o Musikene**, i són amants de la música tradicional.

A més, cadascún dels membres del grup s'ha especialitzat en un o diversos àmbits musicals concrets com poden ser la *Música Tradicional Catalana*, *Música Jazz*, *Música Flamenca*, *Música Moderna*, *Música Antiga i Música Clàssica i Contemporànea*. És per això que al repertori musical d'aquest projecte es poden trobar tot tipus de sonoritats, espais d'improvisació i referències de diferents àmbits musicals.

A més, una de les principals característiques d'aquest grup és la **original e innovadora instrumentació**. La barreja de la dolçaina amb instruments com l'arpa antiga, la veu, l'acordió diatònic, la guitarra flamenca, el clarinet baix, i percussions modernes i ibèriques, fan d'aquest grup una **experiència sonora única**.

Membres del grup:

David Valera	Dolçaina en Sol i en Fa / Tarota en Do / Bansuri
Alba Asensi	Cantant / Arpa Antiga i Africana
Abraham Lojo	Guitarra Flamenca
Pau Barberà	Acordió diatònic
Josep Alós	Clarinet
Daniel Vallejo	Baix elèctric / Mandolina
Pepe Alepuz	Percussions
Aitor Sáez	Percussions

+ Info

www.tradifusio.com

[Canal de Youtube](#)

Correu de contacte: contacte@tradifusio.com

Tlf.: +34 622 02 53 27 / +34 687 11 81 30

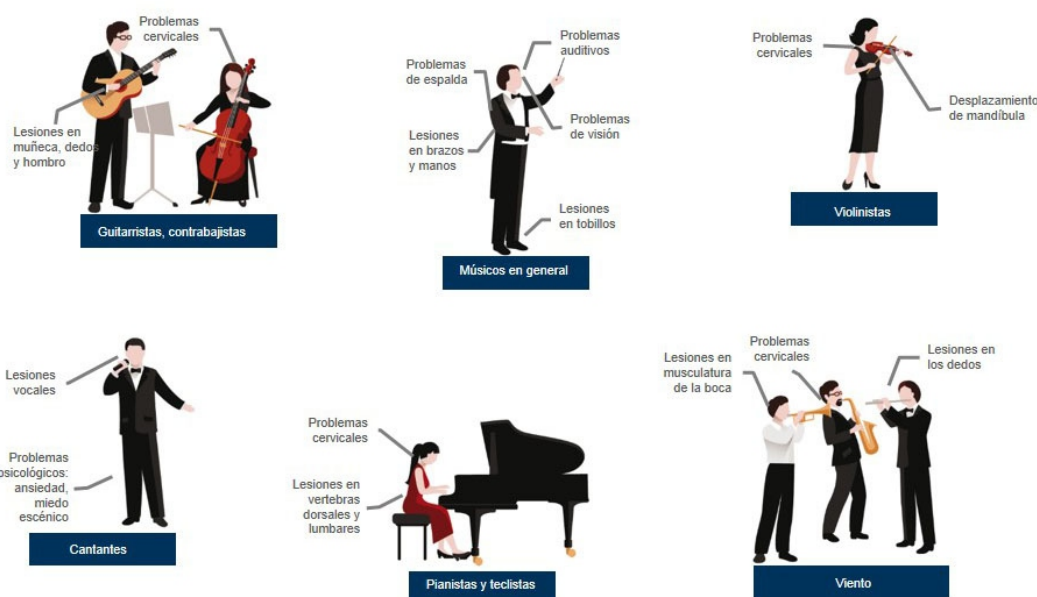

La Unidad de la Música del Hospital de Manises, un servicio público y pionero en Valencia

•Es un servicio único de carácter público en la Comunitat Valenciana que ofrece una atención integral a cargo de un equipo multidisciplinar de profesionales expertos en medicina de la música.

Más del 75% de los músicos presentan en algún momento de su carrera algún problema médico relacionado con la práctica de su actividad musical. Estos problemas de salud varían en función del instrumento utilizado. Lo que sí es común es que recibir una atención especializada pronta por parte de un equipo experto en medicina de la música, podría solucionar rápidamente su problema. Por lo contrario, si no se presta atención a los dolores y patologías derivadas de la carrera musical, podrían correr el riesgo de cronificarse o de incapacitarle para tocar su instrumento.

Ante esta realidad y en un entorno de tradición musical arraigado, la Unidad de Medicina de la Música y las Artes Escénicas del Hospital de Manises se configura como un servicio único de carácter público en la Comunitat Valenciana que ofrece una atención integral a cargo de un equipo multi disciplinar de profesionales especializados en las patologías más frecuentes en músicos y profesionales de las artes escénicas como Médicos Rehabilitadores, Traumatólogos, Otorrinolaringólogos, Neurólogos, Dermatólogos, Alergólogos, Fisioterapeutas, Logopedas y Psicólogos.

La distonía, el cáncer de los músicos.

Aproximadamente el 50% de los músicos sufre en algún momento de su vida profesional trastornos que afectan a su sistema musculoesqueléticos. De entre los problemas que afectan a este colectivo, la distonía es uno de los más comunes entre los pianistas, guitarristas, violinistas y músicos de instrumentos de viento de madera. La distonía, que afecta a un 0.5-1% de los músicos, es un conjunto de movimientos involuntarios estereotipados en relación con el acto motor interferido. Depende del instrumento, aunque es más frecuente en solistas, y de las exigencias de interpretación que se toque aparecen en unas determinadas partes del cuerpo.

La doctora María Teresa Pérez Saldaña, del Servicio de Neurociencias del Hospital de Manises, explica que en los pianistas se produce la flexión involuntaria del cuarto y quinto dedo mano derecha, mientras que los guitarristas flexionan el tercer dedo y los violinistas el cuarto y quinto. Asimismo, en los que tocan instrumentos de viento de madera se produce la extensión involuntaria del tercer dedo.

Para este tipo de patología, es de vital importancia un diagnóstico precoz y un buen tratamiento para que la enfermedad no llegue a ser crónica ya que esto podría suponer el fin de la carrera profesional del músico. Según la neuróloga, “el dolor es uno de los síntomas asociados a la distonía y la consecuencia de malas posturas ocasionadas para corregir el defecto motor involuntario. Muchas veces se tarda en diagnosticar porque los músicos achacan su dolor a otro problema”.

La distonía supone un cambio sustancial en la carrera del músico. Tal y como describe la especialista, “por algo la llaman el cáncer del músico. En muchas ocasiones los músicos se ven obligados a dejar de tocar el instrumento durante un cierto tiempo, durante el cual probablemente mejoran y no vuelven a consultar al médico. En otras, el problema se puede hacerse crónico, lo que provoca que el músico abandone definitivamente su carrera musical y se dedique a otras actividades”.

Dedos en resorte, otra de las principales patologías

Otras de las principales patologías tratadas desde esta unidad son los dedos en resorte. Para un músico, tener plena movilidad en los dedos es imprescindible para tocar sin problemas un determinado instrumento. Por ello, uno de los mayores miedos de los músicos puede ser la aparición de los dedos en resorte, que consiste en un atrapamiento del tendón del dedo.

“Lo que nota el músico es que, al doblar la mano, los dedos se le quedan como encogidos, y al intentar estirarlos, no puede. De repente, el dedo le sale disparado, es como un gatillo. Por eso, a los dedos en resorte también se les llama dedo en gatillo”, explica José Dapena, fisioterapeuta de la Unidad de Medicina de la Música y las Artes Escénicas del Hospital de Manises.

Los dedos en resorte pueden generar situaciones complicadas, sobre todo durante los conciertos. Según señala el experto fisioterapeuta, al principio no es doloroso, sin embargo lo que notan los músicos es algo funcional, ya que produce una impotencia funcional al ver que los dedos no suben para poder tocar bien el instrumento. No obstante, Dapena recuerda que con el tiempo el músico hace fuerza para que suba el dedo y eso le acaba ocasionando dolor.

Las causas directas de esta patología se desconocen, pero existen diversos factores que pueden favorecer su aparición. Una de las causas de los dedos en resorte puede ser los movimientos muy repetitivos con un determinado instrumento. Por eso, en general es muy frecuente en los músicos, aunque no suele aparecer en músicos jóvenes. Los instrumentos que más suelen causar esta patología son el clarinete y el oboe. “No hemos visto este problema en violinistas ni en percusión”, comenta el fisioterapeuta de nuestra Unidad de Medicina de la Música y las Artes Escénicas.

Una vez detectado, el tratamiento de los dedos en resorte consiste en aplicar parafina, que es una especie de barro natural, o aplicar calor local. Con eso, y trabajando los tendones con ejercicios ad hoc se acaba resolviendo el problema, como indica nuestro fisioterapeuta.

Además, cabe destacar que cuando los músicos no tratan esta patología en el momento oportuno puede que sea necesaria una intervención quirúrgica que resuelva el problema. “La cirugía de los dedos en resorte es sencilla y consiste en hacer una pequeña incisión en el dedo afectado para liberar la contracción”, explica el experto del centro sanitario. “De esa forma, el tendón puede moverse con normalidad”, concluye.

José Dapena comenta que la rehabilitación también es muy rápida. Al ser una operación sencilla, al mes de la intervención el músico puede estar practicando con el instrumento de nuevo.

Los dedos en resorte pueden tener otras consecuencias negativas en el estado general de salud del músico, ya que causan nerviosismo o inseguridad al pensar que no puede desempeñar su trabajo debido a que sus dedos no responden de la forma adecuada. El músico tiene miedo mientras toca porque al hacer algún movimiento el dedo se le puede quedar encajado y fallarle.

Para prevenir estas patologías

Ante el peligro que sufren los músicos de tener alguna de estas patologías, el fisioterapeuta del Hospital de Manises recomienda que “antes de tocar, hay que hacer un pequeño calentamiento que consiste en mover los dedos”. A modo de ejemplo, José Dapena indica que este calentamiento debe hacerse “frotándose un poquito las manos, y todo el cuerpo en general. Es importante centrarse en las manos para que entren en calor”, explica.

Estos minutos que se dedican al calentamiento deben hacerse antes de empezar a tocar, ya sea en un ensayo o en un concierto. “Es como cuando uno va al gimnasio: primero hay que calentar y luego, cuando se termina de hacer ejercicio, hay que hacer lo mismo”.

Al terminar el ensayo o el concierto, hay que dedicar unos 5 o 10 minutos a estirar las manos. Muchas veces, el músico se olvida de hacerlo, pero es muy importante el estiramiento final para evitar la aparición de los dedos en resorte.

Camins de dolçaina

Atzeneta del Maestrat,

21, 22 i 23 d'octubre de 2022

Homenatge a Miguel Ferreres, el farmacèutic d'Altura

Divendres 21 d'octubre de 2022

19.00 Inauguració:

- Exposició "La dolça eina de la nostra festa" baixos de l'ajuntament.

19.30 Documental "Herència de futur" al Casal Jove.

22.30 Concert "Titana i l'Empelt" al Casal Jove.

Dissabte 22 d'octubre de 2022

10.00 Benvinguda a les Escoles Velles.

- Fira de lutiers patí de les Escoles Velles.

10.30 Tallers a les Escoles Velles:

- Canyes pels **Bessons**.

- Percussió d'instruments de cuina per **Cristina López i Xema Caballer**.

- Ball per **Eduard Caballer**.

- "La Dona en la Música tradicional, una mirada cap al feminisme" per **Susana Díaz i Noelia Llorens "Titana"**.

11.30 Passacarrer Nanos i Gegants de Vinaròs i Gaiters de l'Aguilot de Tortosa.

13.00 Vermut dolçainer.

16.00 Pels més menuts al Casal Popular: Contacontes i taller "Jocs i llegendes de la Mediterrània", a càrrec d'Elisa M. Matallín.

17.00 Presentació llibres a les Escoles Velles: Pasqualet de Vila-real, Tocates originals per a dolçaina, Escola de dolçainers i tabaleters de Tales, Joan Blasco Ribera, Lectura de notes i La técnica de la dolçaina, Els Basset, dolçainers i tabaleters.

18.30 Cercavila: Gaiteros de la Iglesuela del Cid, Los Piteros del Negrón, Nanos i Gegants de Vinaròs i Gaiters de l'Aguilot de Tortosa

19.30 Presentació del nou disc "La suite del bescuit" obra de **David Reig** i interpretada per **Germans Caballer i Amics** al patí de les Escoles Velles.

22.30 Concert de Dolç Jazz Project al patí de les Escoles Velles.

Diumenge 23 d'octubre de 2022

09.30 Diances amb la Colla Dolçainers, Tabaleters i Trabucaires Xaloc de Castelló

11.30 Cercavila amb la Colla de Dolçainers i Tabaleters de Castelló

13.00 Concert a Sant Bertomeu de la Colla de Castelló i la Societat Musical Banda de Música Santa Cecília d'Atzeneta del Maestrat

16.30 Bureo amb rondalla "Soroll del Maestrat" al patí de les Escoles Velles.

19.00 Comiat

Nota:

La programació es podrà alterar per l'organització.

Hi haurà una zona d'acampada controlada a la Casilla, amb els serveis necessaris. També hi ha altres possibilitats per fer nit. Contactar amb l'organització

A les Escoles Velles hi haurà servei de menjars a banda dels bars del poble.

Organitzen:

Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat

Federació Valenciana de Dolçainers/res i Tabaleters/res (FVDiT)

Camins de dolçaina

Atzeneta del Maestrat
21, 22 i 23 d'octubre de 2022

INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

INSTITUT
VALENCIÀ
DE CULTURA